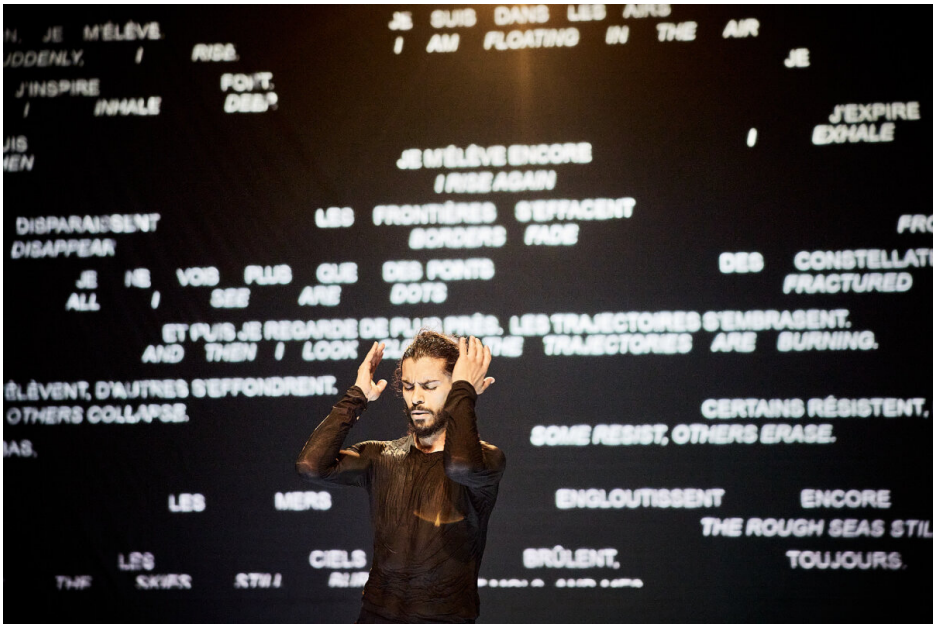

Every-Body-Knows-What-Tomorrow-Brings-And-We-All-Know-What-Happened-Yesterday

MOHAMED TOUKABRI

Dansen tegen de verdringing

Pieter T'Jonck
Gezien op 18 juli 2025
Les Hivernales CDCN d' Avignon, in het kader van het Festival d' Avignon

Mohamed Toukabri steekt met zijn voorstelling 'Every-Body-Knows-What-Tomorrow-Brings-And-We-All-Know-What-Happened-Yesterday' de Franse choreograaf Christian Rizzo naar de kroon in de wedloop om de langste titel ooit. Daar is hem echter natuurlijk niet om te doen. Zijn werk gaat over het nu-moment tussen de toekomst en het verleden waarover de titel spreekt, over de kracht van het moment waarin een dansend lichaam iets naar boven brengt wat anders nooit 'gezegd' zou raken.

19 JULI 2025

Dreunende klanken weerklinken al terwijl het publiek binnenkomt, maar te zien valt er haast niets door het verblindende licht dat de zaal in schijnt. Als de voorstelling begint deemstert dat licht heel langzaam weg. Ondertussen spreekt een onzichtbare vrouw (de Tunesische schrijfster Essia Jaïbi) ons in het Engels toe. "Dit is het begin van het begin". Ze beschrijft de spanning die zich meester maakt van een zaal die reikhalzend uitkijkt naar een voorstelling en er daardoor alleen al deel van uitmaakt. De woorden verschijnen ook op het glanzende achterdoek van de gesloten doos die het podium is, een ontwerp van Stef Stessel.

Net als de stem zich bedenkt dat ze ook maar dat is, een stem, een reeks geluiden zonder lichaam die door de ruimte gaan en onze oren binnendringen, verschijnt Mohamed Toukabri, met een kleurig doek om zijn hoofd gebonden. De wit-groen-zwarte motieven met een rode rand verwijzen onmiskenbaar naar de Palestijnse vlag. Zijn eerste stappen zijn afgemeten, traag en precies. Hij heft zijn geopende handpalmen plechtig omhoog, wijst rond, keert op zijn stappen terug. Pas na enige tijd, als de bewegingen net iets versnellen, ga je zien dat hij breakdance figuren, zoals onderarmen die als flitsende messen om elkaar heen draaien of naar de grond steken, ontrafelt.

De stem keert nu weer, maar deze keer spreekt ze uitsluitend Arabisch. De tekst geprojecteerd op het achterdoek bevestigt dat er geen Engelse of Franse vertaling zal volgen. Dat veroorzaakt misschien onrust, vervolgt de tekst, maar je moet het beschouwen als een aansporing om anders te luisteren of te kijken. Om te horen en te zien waar je anders overheen zou kijken.

Dat is, in een notendop, waar deze voorstelling over wil spreken. Over anders kijken. Over dingen zien die altijd over het hoofd gezien werden. Over anders luisteren ook. Het gaat erover hoe dominante culturen lange tijd alles wat niet aan hun ideaalbeeld en norm beantwoordde wegduwden. Al het persoonlijke, het singuliere en al wat verder nog buiten hun normen viel. Alsof het vanzelf sprak poneert de tekst op de achtergrond in één adem dat lichamen altijd drager zijn van vele verhalen en ervaringen die zich niet laten uitdrukken in woorden, maar slechts in beweging, in dans. Later volgt daarop de prachtige zin: “Ondoorzichtigheid betekent niet altijd dat je voor een muur staat. Het kan ook om een huid gaan”.

Dansen als een brandend vuur dat toont wat verzwegen bleef.

Filosofisch gaat die gevolgtrekking misschien nogal kort door de bocht, maar dit is geen filosofisch exposé, wel een ethische oproep: mensen hebben het recht te tonen wie ze zijn in de vorm en met de middelen die ze hebben of meekregen. Dat is wat Toukabri ook demonstreert met zijn virtuoze, steeds snellere breakdance. Opmerkelijk is ook het moment hij zijn shirt optrekt en om zijn hoofd bindt zodat hij blind lijkt. Van dan af strompelt hij rond en zakt dan op handen en voeten neer. Even later sjokt hij zo heen en weer op de knokkels van zijn handen, met waggelend hoofd. Even is het alsof hij terugkeerde naar een voorouderlijke, dierlijke staat, maar ook uit die dans op de handen en knieën weet hij fascinerend virtuoze momenten te puren.

Er volgen nog meer kostuumwissels. Toukabri verdwijnt en keert onherkenbaar vermomd terug met een veel te wijde jas, een lange doorzichtige jurk met een glitterbroek eronder en vooral, een strak gespannen blind gelaatsmasker van glitterstof. Dat bizarre kostuum maakt hem tot een spookachtige, maar ook sprookjesachtige verschijning. Later speelt hij ook die plunje uit en verschijnt een pantser zoals politiemensen dat dragen. Hij eindigt met niets meer om het lijf dan een doorschijnende zwarte bloes. We zien de huid ,waarvan eerder sprake was. Zo tolt hij nog een laatste keer razendsnel rond over het podium. In zijn handen houdt hij dan een bord met het woord ‘Silence’. Dat verbergt een tweede bord waarop ‘Burning Silence’ staat. Dat vat het allemaal samen: dansen als een brandend vuur dat toont wat verzwegen bleef.

Stil is de voorstelling echter allerminst. Een score met heel uiteenlopende muziekfragmenten volgt de dans als een schaduw en stuwt ze voort. Ze bevat een fragment uit ‘Come out’ van Steve Reich, die muziek puurde uit een klankfragment over politiegeweld. Een rapper legt uit waar het woord hiphop vandaan komt. En verder is er heel veel opzwepende ritmische muziek. Dat samenspel van dans en muziek maakt de voorstelling, ook zonder de ideeën die Toukabri en Essia Jaïbi erin stopten, tot een echt dansfeest.